

Nota (19) Rezerwy

	01.01.2017 - 31.03.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	24 633	14 239
Utworzenie rezerw	9 215	15 279
Rozwiązanie rezerw	(11 205)	(4 804)
Różnice kursowe	(50)	(81)
Stan na koniec okresu	22 593	24 633
Rezerwy na roszczenia sporne		
Stan na początek okresu	24 782	16 609
Utworzenie rezerw	2 094	37 287
Rozwiązanie rezerw	(35)	(5 579)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(2 860)	(25 973)
Inne / reklasyfikacja	0	2 438
Stan na koniec okresu	23 981	24 782
Razem:	46 574	49 415

5. ZMIANY W PROCESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Zarządzanie ryzykiem odgrywa kluczową rolę w strategii zrównoważonego i stabilnego rozwoju Grupy Banku Millennium, służąc optymalizacji proporcji pomiędzy ryzykiem i zwrotem w ramach różnych linii biznesowych, jak również utrzymaniu adekwatnego profilu ryzyka w zakresie kapitału i płynności.

Ryzyko kredytowe

W I kwartale 2017 roku Grupa Banku Millennium w segmencie detalicznym kontynuowała proces optymalizacji metodologii, narzędzi i procesów zarządzania ryzykiem kredytowym.

Szczególną uwagę skupiono na implementacji zmian dotyczących kredytów konsumpcyjnych w zakresie metodologii oceny zdolności kredytowej, narzędzi i procesów kredytowych. Zmiany były następstwem realizacji zaleceń Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie wdrożenia zasad Rekomendacji T. Bank realizował zmiany do metodologii i procesów w zakresie kredytów konsumpcyjnych i kredytów hipotecznych wynikających z rozszerzania oferty kredytowej dla nowych grup klientów.

Wszystkie powyższe zmiany miały na celu usprawnienie procesu kredytowego oraz ujednoczenia zasad dotyczących identyfikacji ryzyka występującego w procesie przyznawania produktów kredytowych klientom segmentu detalicznego.

W segmencie korporacyjnym w I kwartale 2017r. w wyniku wcześniej podjętych prac został wdrożony w Banku nowy model ratingowy do oceny ryzyka kredytowego klientów korporacyjnych. Jednocześnie Grupa nadal kontynuowała prace nad rozwojem narzędzi informatycznych wspierających procesy kredytowe oraz monitorowania ryzyka. Ponadto zostały zweryfikowane limity dla wybranych branż.

Struktura kredytów i pożyczek udzielonych klientom i bankom oraz podstawowe wskaźniki portfela kredytowego przedstawiają się następująco:

	31.03.2017		31.12.2016	
	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków	Kredyty i pożyczki dla klientów	Kredyty i pożyczki dla banków
Nie przeterminowane i bez rozpoznanej utraty wartości	44 720 025	968 741	44 779 120	1 267 811
Przeterminowane(*), bez rozpoznanej utraty wartości	1 502 505	0	1 426 379	0
Łącznie bez rozpoznanej utraty wartości	46 222 530	968 741	46 205 499	1 267 811
Z rozpoznąą utratą wartości	2 179 989	0	2 179 457	0
Razem brutto	48 402 519	968 741	48 384 956	1 267 811
Odpisy z tytułu utraty wartości, łącznie z IBNR	(1 410 116)	0	(1 364 913)	0
Razem netto	46 992 403	968 741	47 020 043	1 267 811
Kredyty z rozpoznąą utratą wartości / kredyty ogółem	4,50%	0,00%	4,50%	0,00%

(*) Należności przeterminowane do 4 dni włącznie są traktowane jako techniczne i nie są wykazywane w tej kategorii.

Ryzyko rynkowe

Główną miarą, stosowaną przez Grupę w celu oceny ryzyk rynkowych jest parametryczny model VaR (wartość narażona na ryzyko) - spodziewana strata, która może powstać na portfelu w określonym czasie (10-dniowy okres utrzymania) oraz z określonym prawdopodobieństwem (99% poziom ufności) z tytułu niekorzystnego ruchu na rynku. Pomiar, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka rynkowego odbywa się codziennie, zarówno indywidualnie dla każdego z obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie ryzyka i zarządzanie nim, jak i na bazie skonsolidowanej, z uwzględnieniem efektu dywersyfikacji istniejącej pomiędzy poszczególnymi portfelami. Wszystkie ewentualne przekroczenia limitów na ryzyko rynkowe są raportowane i udokumentowane oraz ratyfikowane na odpowiednim poziomie kompetencji.

W I kwartale 2017 roku limity ograniczające ryzyko rynkowe nie uległy zmianie.

Wskaźniki VaR dla Grupy, czyli łącznie dla Księgi Handlowej oraz Księgi Bankowej, pozostawały w analizowanym okresie średnio na poziomie ok. 30,0 mln PLN (9% limitu) oraz ok. 14,9 mln PLN (5% limitu) na koniec marca 2017 roku. Ekspozycje na ryzyko rynkowe w ujęciu VaR w Grupie w I kwartale 2017 roku, w podziale na typy ryzyka, przedstawiono w poniżej tabeli (w tys. PLN).

Miary VaR dla ryzyka rynkowego

	31.03.2017		VaR (1 kwartał 2017)			31.12.2016	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Ryzyko całkowite	14 940	5%	30 022	48 262	14 249	38 738	12%
Ryzyko ogólne	12 929	4%	27 934	46 229	12 238	36 702	12%
VaR stopy procentowej	12 946	4%	27 928	46 222	12 251	36 692	12%
Ryzyko kursowe	53	0%	215	2 881	12	32	0%
Efekt dywersyfikacji	0,5%					0,1%	
Ryzyko szczególne	2 010	1%	2 087	2 795	2 008	2 036	1%

W I kwartale 2017 roku całkowite limity ryzyka rynkowego w ujęciu VaR nie były przekraczane - zarówno dla całej Grupy, jak i dla Księgi Bankowej i Księgi Handlowej z osobna.

Otwarte pozycje stanowią głównie instrumenty na stopę procentową oraz instrumenty walutowe. Zgodnie ze Strategią Ryzyka przyjętą w Banku, otwarte pozycje walutowe w Banku są dozwolone, ale powinny być utrzymywane na niskim poziomie. W tym celu wprowadzono w Banku system konserwatywnych limitów na otwartą pozycję walutową (zarówno limity w ciągu dnia jak i na zamknięcie), a otwarte pozycje walutowe dozwolone są jedynie w Księdze Handlowej. W I kwartale 2017 roku całkowita pozycja walutowa (w ciągu dnia, jak również na zamknięcie) pozostawała znacznie poniżej obowiązujących limitów maksymalnych.

Oprócz wyżej wspomnianych ograniczeń ryzyka rynkowego, w Grupie obowiązują również limity maksymalnej straty dla portfeli rynków finansowych. Celem jest ograniczenie maksymalnej straty dla działalności handlowej Grupy. W przypadku osiągnięcia limitu dokonuje się przeglądu strategii zarządzania oraz zasadności przyjmowanej pozycji.

W przypadku Księgi Bankowej, głównym składnikiem ryzyka rynkowego jest ryzyko stopy procentowej. W celu zarządzania tym ryzykiem, stosuje się następujące zasady:

- ryzyko rynkowe wynikające z działalności bankowej jest aktywnie zabezpieczane lub podlega comiesięcznemu transferowi do obszarów, które aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym i podlegają pomiarowi w kategoriach ekspozycji na ryzyko oraz rachunku wyników,
- Bank stosuje naturalne zabezpieczenie pomiędzy kredytami i depozytami, jak również obligacjami o stałej stopie procentowej i instrumentami pochodnymi, do zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przy czym głównym celem jest ochrona wyniku odsetkowego netto.

Wahania rynkowych stóp procentowych mają wpływ na wynik odsetkowy netto Grupy, zarówno w krótkim jak i w średnim horyzoncie czasu, wpływając również na jego wartość ekonomiczną w perspektywie długoterminowej. Pomiar obydwu wielkości jest komplementarny w rozumieniu pełnego zakresu ryzyka stopy procentowej w Księdze Bankowej. Z tego względu, obok codziennego pomiaru ryzyka rynkowego metodą wartości zagrożonej, pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje dodatkowo na bazie miesięcznej miary oparte zarówno o zyski, jak i na bazie kwartalnej o wartość ekonomiczną. W związku ze specyfiką polskiego systemu prawnego, oprocentowanie kredytów konsumenckich jest ograniczone z góry oraz od stycznia 2016 roku nie może przekraczać dwukrotności stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego powiększonej o 7 punktów procentowych. Bank podlega asymetrycznym oddziaływaniom na swój wynik odsetkowy netto w przypadku zmian stóp procentowych. W sytuacji spadku stóp procentowych (włączając stopę referencyjną NBP), wpływ jest negatywny i jest zależny od części portfela kredytów uzależnionych od nowej maksymalnej stopy. Na koniec marca 2017 roku wpływ na wynik z tytułu odsetek w horyzoncie następujących 12 miesięcy dla pozycji w Polskich Złotych w Księdze Bankowej w przypadku scenariusza nagłego, równoległego przesunięcia krzywej dochodowości w dół o 100 punktów bazowych był negatywny, niemniej pozostawał w ramach ustalonych wewnętrznie limitów.

Ryzyko płynności

Pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka płynności odbywa się codziennie z użyciem zarówno miar określonych przez organy nadzorcze jak i wskaźników wewnętrznych, dla których zostały ustalone limity. W I kwartale 2017 Grupa wykazała się dobrą pozycją płynnościową. Wszystkie nadzorcze oraz wewnętrzne wskaźniki płynności pozostawały znacznie powyżej obowiązujących minimalnych limitów.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR), Grupa wyznacza wymóg pokrycia płynności (LCR). Minimalny, nadzorczy poziom wskaźnika LCR w wysokości 80%, który obowiązuje w 2017 roku, został spełniony przez Grupę. LCR dla Grupy osiągnął poziom 152% na koniec marca 2017 roku (124% na koniec grudnia 2016 roku). Wzrost poziomu LCR w I kwartale 2017 roku związany był głównie ze szczególnymi zasadami kalkulacji dodatkowych odpływów odpowiadającym potrzebom w zakresie zabezpieczenia, które wynikałyby z wpływu scenariusza niekorzystnych warunków rynkowych na operacje instytucji w ramach transakcji na instrumentach pochodnych. Wskaźnik ten jest wyznaczany codziennie i raportowany w okresach miesięcznych do NBP od marca 2014 roku. Wewnętrznie wskaźnik LCR szacowany jest codziennie i raportowany z pozostałymi wewnętrznymi miarami płynności do obszarów odpowiedzialnych za zarządzanie i kontrolę ryzyka płynności w Grupie na bazie dziennej.

W I kwartale 2017 roku Grupa konsekwentnie utrzymywała wskaźnik kredyty/depozyty na poziomie znacznie poniżej 100%. Wskaźnik ten, z uwzględnieniem emisji własnych dla Klientów detalicznych oraz transakcji z przyrzeczeniem odkupu z Klientami, wynosił 83% na koniec marca 2017 roku (84% na koniec grudnia 2016). Grupa kontynuowała politykę inwestowania nadwyżki płynności głównie w portfel aktywów płynnych, w szczególności w polskie papiery wartościowe o niskim ryzyku szczególnym (Polskie, skarbowe papiery wartościowe, bony skarbowe i pieniężne NBP), których udział w portfelu papierów wartościowych ogółem wynosił na koniec marca 2017 roku ok. 99%. W I kwartale 2017 roku, portfel ten nieznacznie spadł z 17,3 miliardów na koniec grudnia 2016 roku (25% aktywów ogółem) do 16,8 miliardów PLN na koniec marca 2017 roku (25% aktywów ogółem). Aktywa te charakteryzują się wysokim poziomem płynności oraz mogą być w łatwy sposób wykorzystane jako zabezpieczenie bądź sprzedane bez znacznej utraty ich wartości. Portfel ten, uzupełniony gotówką oraz ekspozycjami wobec Narodowego Banku Polskiego, traktowany jako zapas płynności Grupy, który pozwoli przetrwać ewentualne sytuacje kryzysowe.

Głównym źródłem finansowania pozostaje baza depozytowa, czyli duże, zdywersyfikowane oraz stabilne środki pochodzące od klientów detalicznych i korporacyjnych oraz od sektora publicznego. Baza depozytowa uzupełniona jest o depozyty instytucji finansowych oraz inne operacje rynku pieniężnego. Źródłem finansowania średnioterminowego pozostają również pożyczki średnioterminowe, dług podporządkowany oraz emisja obligacji własnych. W kwietniu 2017 r. Bank wyemitował w ramach realizowanego programu emisji, 3-letnie obligacje o zmiennym oprocentowaniu i wartości 300 mln PLN, które zostały objęte przez inwestorów instytucjonalnych.

Poziom koncentracji depozytów jest monitorowany na bieżąco i nie miał negatywnego wpływu na stabilność bazy depozytowej w I kwartale 2017. W przypadku znacznego wzrostu udziału największych deponentów w bazie depozytowej, dodatkowe środki pozyskane od tych deponentów nie są traktowane jako stabilne. Co więcej, w celu zabezpieczenia przed fluktuacjami bazy depozytowej, Grupa utrzymuje rezerwę płynnych aktywów w postaci portfela papierów wartościowych jak opisano powyżej.

Grupa zapewnia płynność w walutach obcych poprzez pożyczki bilateralne denominowane w walucie obcej, dług podporządkowany oraz transakcje swapów walutowych jak i procentowo-walutowych. Portfel swapów jest zdywersyfikowany w zakresie kontrahentów oraz terminów zapadalności. Z większością kontrahentów, Bank ma podpisane aneksy do umów ramowych, regulujące kwestie zabezpieczeń (ang. Credit Support Annex, CSA). W związku z tym, w przypadku niekorzystnych zmian kursów (deprecjacja PLN), Bank zobligowany jest do złożenia depozytu w celu zabezpieczenia rozliczenia instrumentów pochodnych w przyszłości, a w przypadku korzystnych zmian kursów (aprecjacja PLN) Bank otrzymuje depozyt zabezpieczający od kontrahenta.

Grupa uwzględnia możliwość niekorzystnej zmiany kursu walut obcych, (w szczególności CHF i EUR powodującej zwiększenie potrzeb płynnościowych), analizuje jej wpływ na ryzyko płynności i uwzględnia to ryzyko w swoich planach płynnościowych.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności strukturalnej przeprowadza się przynajmniej raz na kwartał, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Banku, upewnić się, że Grupa potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności oraz przyczynić się do przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych. Grupa dysponuje również procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności - Plan Awaryjny Płynności, który podlega aktualizacji oraz testowaniu przynajmniej raz w roku celem zagwarantowania, że jest on operacyjnie stabilny.

Ryzyko operacyjne

Pierwszy kwartał 2017 roku był kolejnym okresem funkcjonowania rozwiązań, wdrożonych w zakresie sprawnego zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgodnych z najlepszymi praktykami przyjętymi w tym zakresie przez krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe.

Wdrożony przez Grupę Banku Millennium model zarządzania ryzykiem operacyjnym, podlega regularnym przeglądom i akceptacji na poziomie Zarządu Banku.

Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, kontroli/ograniczania i raportowania poprzez wzajemnie uzupełniające się działania.

W pierwszym kwartale 2017 roku w Grupie były kontynuowane działania zmierzające do ciągłego doskonalenia przebiegu procesów biznesowych w kontekście optymalizowania narażenia na ryzyko operacyjne poprzez działania prewencyjne zmniejszające częstotliwość, a także działania podjęte w celu zmniejszenia wpływu finansowego strat.

Zarządzanie kapitałowe

Zarządzanie kapitałowe w Grupie składa się z poniższych podprocesów:

- zarządzanie adekwatnością kapitałową,
- alokacja kapitału.

Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest zapewnienie wypłacalności Grupy w warunkach normalnych i skrajnych (ekonomiczna adekwatność kapitałowa) oraz spełnienie wymagań zewnętrznych (regulacyjna adekwatność kapitałowa).

Zarządzanie adekwatnością kapitałową opiera się na:

- pomiary i monitorowaniu wartości wymogów kapitałowych na pokrycie ryzyka oraz kapitału ekonomicznego - w tym także w warunkach skrajnych;
- pomiary i monitorowaniu współczynnika wypłacalności, wskaźnika kapitału Tier1 oraz wskaźnika kapitału podstawowego Tier1;
- pomiary i monitorowaniu bufora kapitału ekonomicznego oraz bufora kapitału ekonomicznego w warunkach skrajnych;
- monitorowaniu wysokości, struktury i jakości funduszy własnych, w celu wsparcia rozwoju działalności biznesowej, spełnienia rekomendacji organów nadzorczych oraz oczekiwań innych podmiotów (właściciele, deponenci, agencje ratingowe);
- inicjowaniu działań zarządczych, zmierzających do podniesienia wysokości i/lub poprawy jakości funduszy własnych i/lub zmian poziomu ryzyka w działalności (kontrola adekwatności kapitałowej).

Celem alokacji kapitału jest kreowanie wartości dla właścicieli poprzez maksymalizację zwrotu z prowadzonej działalności obciążonej ryzykiem, biorąc pod uwagę ustalony apetyt na ryzyko.

Bank, podobnie jak inne banki działające w Polsce, jest zobowiązany do utrzymywania od początku 2016 r. bufora zabezpieczającego w wysokości 1,25 p.p.

Bank otrzymał w październiku 2016 r. decyzję Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) dotyczącą zidentyfikowania Banku jako innej instytucji o znaczeniu systemowym i nałożeniu na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej na Bank bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

Również w październiku i grudniu 2016 r. Bank i Grupa otrzymała od KNF zalecenie utrzymywania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych na poziomie 3,09 p.p. (Bank) i 3,05 p.p. (Grupa), który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier I (co odpowiada 2,32 p.p. dla Banku i 2,29 p.p. dla Grupy) oraz co najmniej w 56% z kapitału podstawowego Tier I (co odpowiada 1,73 p.p. dla Banku i 1,71 p.p. dla Grupy)¹.

¹ Zalecenie to zastępuje poprzednie zalecenie z października 2015 utrzymania funduszy własnych na pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego na poziomie 3,83 p.p. w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych, który powinien składać się co najmniej w 75% z kapitału Tier 1 (co odpowiada 2,87 p.p.).

W następstwie powyższych decyzji i zaleceń jak i pozostałych wymogów określonych przez Rozporządzenie CRR i rekomendacje KNF dla polskich banków (przyjmując jako podstawę minimalne oczekiwane przez KNF poziomy bazowe: łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie 12% i współczynnika Tier 1 na poziomie 9%), jak również biorąc pod uwagę dodatkową interpretację jaką Bank otrzymał od KNF w marcu 2017 odnośnie wymogów, Grupa jest zobowiązana utrzymywać następujące poziomy minimalne współczynniki kapitałowych:

Współczynnik kapitału Tier 1 (T1) = $9\% + 1,25\% + 0,25\% + 2,29\% = 12,79\%$

Całkowity współczynnik kapitałowy (TCR) = $12\% + 1,25\% + 0,25\% + 3,05\% = 16,55\%$

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że powyżej przedstawione oczekiwane przez KNF wartości współczynników kapitałowych są znacznie wyższe niż wymagane prawem wspólnotowym (Rozporządzenie CRR).

Dane w zakresie adekwatności kapitałowej (wymogi w zakresie funduszy własnych oraz regulacyjne współczynniki kapitałowe) przedstawia poniższe zestawienie.

Grupa Banku Millennium - adekwatność kapitałowa (w PLN mln)	31.03.2017	31.12.2016
	IRB z ograniczeniem ¹⁾	IRB z ograniczeniem ¹⁾
Aktywa ważone ryzykiem	37 197,0	36 730,6
Wymogi w zakresie funduszy własnych, w tym:	2 975,8	2 938,4
- z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta	2 648,5	2 621,8
- z tytułu ryzyka rynkowego	20,2	23,4
- z tytułu ryzyka operacyjnego	293,4	279,0
- z tytułu korekty wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego	13,7	14,3
Fundusze własne w tym:	6 704,1	6 390,7
Kapitał podstawowy Tier 1, w tym:	6 655,4	6 356,8
- opłacone instrumenty kapitałowe	1 213,1	1 213,1
- akcje	1 147,5	1 147,5
- uznana część zysku bieżącego	0,0	430,9
- pozostały zysk niepodzielony	4 765,5	4 064,4
- uznana część kapitału z aktualizacji wyceny	(8,7)	(41,4)
- korekty regulacyjne	(462,0)	(457,7)
Kapitał Tier II, w tym:	48,7	33,9
- pożyczka podporządkowana	91,6	128,7
- korekty regulacyjne	(42,9)	(94,8)
Współczynnik kapitałowy (TCR)	18,02%	17,40%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (Wsp. CET1) ²⁾	17,89%	17,31%

1) Aktywa ważone ryzykiem i wymogi w zakresie funduszy własnych wyliczone z zastosowaniem ograniczenia (flooru nadzorczego) 70%.

2) Współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 jest równy współczynnikowi kapitału Tier 1.

6. SEGMENTY OPERACYJNE

Informacja o segmentach operacyjnych została sporządzona w oparciu o strukturę raportowania na bazie której Zarząd Banku dokonuje oceny wyników i zarządza zasobami segmentów. Grupa nie stosuje dodatkowego podziału działalności na obszary geograficzne z uwagi na nieistotną skalę działalności prowadzonej poza Polską, w efekcie taki uzupełniający podział nie jest prezentowany.

Działalność Grupy prowadzona jest w oparciu o zróżnicowane linie biznesowe, oferujące określone produkty i usługi skierowane do poniższych segmentów rynku:

Segment Klientów Detalicznych

Segment Klientów Detalicznych obejmuje działalność skierowaną na Klientów masowych, Klientów zamożnych, małe przedsiębiorstwa i przedsiębiorców indywidualnych.

Działalność powyższych linii biznesowych rozwijana jest przy wykorzystaniu pełnej oferty produktów i usług bankowych oraz sprzedaży wyspecjalizowanych produktów oferowanych przez jednostki zależne Grupy. W obszarze produktów kredytowych głównymi produktami są kredyty hipoteczne, kredyty konsumenckie, kredyty rewalingowe w kartach kredytowych i produkty leasingowe dla małych przedsiębiorstw. Do głównych funduszy klientów zaliczają się natomiast: rachunki bieżące, depozyty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturyzowane. Dodatkowo oferta obejmuje produkty ubezpieczeniowe, głównie w powiązaniu z kredytami i kartami kredytowymi, jak i wyspecjalizowane produkty oszczędnościowe. Oferta produktowa dla klientów zamożnych została wzbogacona o wyselekcjonowane fundusze inwestycyjne innych pośredników finansowych, fundusze zagraniczne oraz obligacje strukturyzowane wyemitowane przez Bank.

Segment Klientów Korporacyjnych

Segment Klientów Korporacyjnych opiera się na działalności skierowanej do Średnich i Dużych Przedsiębiorstw. Oferta skierowana jest odpowiednio również do Klientów z sektora budżetowego oraz Podmiotów Publicznych.

Działania biznesowe w segmencie Klientów Korporacyjnych prowadzone są przy wykorzystaniu wysokiej jakości oferty typowych produktów bankowych (kredyty na działalność bieżącą, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące, depozyty terminowe) uzupełnionych o ofertę produktów w zakresie zarządzania gotówką, produktów Departamentu Skarbu, w tym instrumentów pochodnych oraz usług leasingowych i faktoringowych.

Bankowość Skarbcowa, ALM (zarządzanie aktywami i pasywami) i Inne

Segment ten obejmuje aktywność Grupy zaangażowaną w inwestycje przeprowadzane na rachunek Banku, działalność maklerską, operacje na rynku międzybankowym, zaangażowanie w dłużne papiery wartościowe, które nie są przypisane innym segmentom.

W segmencie tym znajdują się pozostałe aktywa i pozostałe pasywa, aktywa i pasywa związane z instrumentami pochodnymi zabezpieczającymi, zobowiązania z tytułu zewnętrznego finansowania Grupy oraz aktywa z tytułu podatku odroczonego nieprzypisane do żadnego segmentu.

Obciążenie z tytułu podatku dochodowego oraz podatku bankowego zostało zaprezentowane tylko na poziomie Grupy.

Dla każdego segmentu określany jest wynik przed opodatkowaniem, który obejmuje:

- wynik z tytułu odsetek obliczany na bazie odsetek zewnętrznych aktywów pracujących i pasywów segmentu oraz alokowanych aktywów i pasywów, generujących wewnętrzny przychód lub koszt z tytułu odsetek. Przychody i koszty wewnętrzne wyliczone są w oparciu o rynkowe stopy procentowe z zastosowaniem wewnętrznych metod wyceny;
- wynik z tytułu prowizji;
- pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany jak: przychody z tytułu dywidend, wynik na działalności inwestycyjnej i handlowej, wynik z pozycji wymiany oraz wynik z pozostałych instrumentów finansowych;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne;
- koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych i niefinansowych;
- udział segmentu w kosztach operacyjnych w tym kosztach osobowych i administracyjnych;
- udział segmentu w kosztach amortyzacji.

Aktywami i pasywami segmentów komercyjnych są operacyjne aktywa i pasywa wykorzystywane przez segment w jego działalności operacyjnej, zaalokowane w oparciu o przesłanki biznesowe. Różnica między aktywami i pasywami operacyjnymi pokryta jest przez aktywa/pasywa rynku pieniężnego oraz dłużne papiery wartościowe. Aktywami i pasywami segmentu Skarb, ALM i Inne są aktywa/pasywa rynku pieniężnego i dłużne papiery wartościowe pozostałe po zalokowaniu do segmentów komercyjnych.

Zgodnie z Zaleceniem P, Grupa od stycznia 2016 r. alokuje premię za płynność do poszczególnych segmentów operacyjnych.

W 2017 roku została ujęta korekta sposobu alokacji wyniku z tytułu odsetek do poszczególnych segmentów. Wyniki segmentów za 2016 r. zostały przeliczone w celu zachowania porównywalności.

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2017 - 31.03.2017

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	263 969	63 857	65 662	393 488
Wynik z tytułu prowizji	123 727	40 221	2 169	166 117
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	16 223	16 512	20 533	53 268
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(30 130)	(16 698)	12 911	(33 917)
Przychody operacyjne razem	373 789	103 892	101 275	578 956
Koszty osobowe	(104 617)	(33 081)	(7 356)	(145 054)
Koszty administracyjne	(91 228)	(14 575)	(6 565)	(112 368)
Amortyzacja	(10 794)	(2 028)	(297)	(13 119)
Koszty operacyjne razem	(206 639)	(49 684)	(14 218)	(270 541)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(39 101)	(20 432)	(198)	(59 731)
Wynik operacyjny razem	128 049	33 776	86 859	248 684
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	0	0
Podatek bankowy				(47 230)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym				201 454
Podatek dochodowy				(60 956)
Wynik finansowy po opodatkowaniu				140 498

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.03.2017

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	33 775 593	13 216 810	0	46 992 403
Zobowiązania wobec klientów	43 105 430	13 153 080	117 043	56 375 553

Rachunek zysków i strat za okres 1.01.2016 - 31.03.2016

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Wynik z tytułu odsetek	233 324	55 861	61 951	351 136
Wynik z tytułu prowizji	96 466	38 231	(345)	134 352
Dywidendy, pozostałe przychody z operacji finansowych oraz pozycji wymiany	16 881	16 090	28 341	61 312
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(5 290)	(800)	(1 579)	(7 669)
Przychody operacyjne razem	341 381	109 382	88 368	539 131
Koszty osobowe	(99 507)	(32 550)	(6 779)	(138 836)
Koszty administracyjne	(93 418)	(19 606)	(6 500)	(119 524)
Amortyzacja	(11 169)	(2 046)	(252)	(13 467)
Koszty operacyjne razem	(204 094)	(54 202)	(13 531)	(271 827)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów	(40 876)	(2 493)	(959)	(44 328)
Wynik operacyjny razem	96 411	52 687	73 878	222 976
Udział w zyskach jednostek podporządkowanych	0	0	0	0
Podatek bankowy				(32 289)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym				190 687
Podatek dochodowy				(53 502)
Wynik finansowy po opodatkowaniu				137 185

Pozycje bilansowe wg stanu na 31.12.2016

w tysiącach zł	Bankowość Detaliczna	Bankowość Korporacyjna	Skarb, ALM i Inne	Razem Grupa
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	34 432 196	12 587 847	0	47 020 043
Zobowiązania wobec klientów	41 858 722	13 899 932	116 955	55 875 609

7. OPIS TRANSAKCJI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami powiązаныmi w okresie I kwartału 2017 r. wynikały z bieżącej działalności.

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne od Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązаныmi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

7.1. Transakcje z grupą podmiotu dominującego

Poniżej przedstawiono kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego (jednostka dominująca najwyższego szczebla) w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym).

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2017	31.12.2016	31.03.2017	31.12.2016
AKTYWA				
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	742	625	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	12	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe aktywa	0	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	121	913	118 334	123 466
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	0	109	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	32	0

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016
PRZYCHODY Z TYTUŁU:				
Odsetek	3	1	0	0
Prowizji	33	34	0	0
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	13	0	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:				
Odsetek	0	202	(74)	(74)
Prowizji	0	0	0	0
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	0	2	0	0
Pozostałe operacyjne netto	5	18	0	0
Działania	40	40	98	408

	Z podmiotem dominującym		Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego	
	31.03.2017	31.12.2016	31.03.2017	31.12.2016
Zobowiązania warunkowe	102 173	102 183	0	0
- udzielone	100 345	100 345	0	0
- otrzymane	1 828	1 838	0	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	11 388	99 891	0	0

7.2. Stan akcji Banku posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące Bank

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji na dzień przekazania raportu za I kwartał 2017	Ilość akcji zgodnie z treścią raportu rocznego za rok 2016
Joao Nuno Lima Bras Jorge	Prezes Zarządu	111 000	111 000
Fernando Maria Cardoso Rodrigues Bicho	Wiceprezes Zarządu	0	0
Wojciech Haase	Członek Zarządu	7 494	7 494
Andrzej Gliński	Członek Zarządu	0	0
Maria Jose Henriques Barreto De Matos De Campos	Członek Zarządu	0	0
Wojciech Rybak	Członek Zarządu	0	0
Bogusław Kott	Przewodniczący Rady Nadzorczej	4 465 791	4 465 791
Nuno Manuel da Silva Amado	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	0	0
Dariusz Rosati	Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady Nadzorczej	0	0
Julianna Boniuk-Gorzelańczyk	Członek Rady Nadzorczej	492 248	492 248
Miguel de Campos Pereira de Bragança	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Agnieszka Hryniewicz-Bieniek	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Anna Jakubowski	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Grzegorz Jędrzej	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Andrzej Koźmiński	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Miguel Maya Dias Pinheiro	Członek Rady Nadzorczej	0	0
Rui Manuel da Silva Teixeira	Członek Rady Nadzorczej	0	0

8. WARTOŚĆ GODZIWA

Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa, która jest możliwa do otrzymania w przypadku sprzedaży aktywa lub do zapłaty w przypadku transferu zobowiązania w korzystnej dla obu stron transakcji rynkowej (cena wyjścia). W przypadku wielu produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa wzięta bezpośrednio z kwotowań aktywnego rynku (marking-to-market) nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych (marking-to-model). Przepływy finansowe dla różnych instrumentów są wyznaczone zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Zgodnie z MSSF 13 „Wycena wartości godziwej” Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych, a mianowicie:

- 1 - wycena oparta o dane w pełni obserwowalne (kwotowania aktywnego rynku);
- 2 - modele wyceny wykorzystujące informacje niestanowiące danych z poziomu 1, ale obserwowalne bezpośrednio lub pośrednio;
- 3 - modele wyceny wykorzystujące dane nieobserwowalne (niepochodzące z aktywnego rynku).

Techniki wyceny przyjęte do ustalenia wartości godziwej są stosowane w sposób ciągły. Zmiana techniki wyceny skutkująca przeniesieniem pomiędzy powyższymi metodami następuje, gdy:

- transfer z metody 1 do 2 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według metody 1 na dany dzień bilansowy nie są dostępne kwotowania aktywnego rynku (a uprzednio były);
- transfer z metody 2 do 3 ma miejsce, gdy dla instrumentów finansowych wycenianych według metody 2 na dany dzień bilansowy uwzględniany w wycenie udział parametrów nie pochodzących z rynku stał się istotny (a uprzednio był nieistotny).

8.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Wszystkie modelowe oszacowania zawierają pewną dozę arbitralności i dlatego odzwierciedlają wyłącznie wartość instrumentów, dla których zostały stworzone. W tych warunkach prezentowane wartości różnic między wartościami godziwymi i bilansowymi nie mogą być rozumiane jako korekty wartości ekonomicznej Grupy. Wartość godziwa tych instrumentów jest wyznaczana wyłącznie w celu wypełnienia wymogów prezentacyjnych określonych przez MSSF 13.

Główne założenia i metody zastosowane do oszacowania wartości godziwej aktywów i pasywów Grupy są następujące:

Należności i zobowiązania wobec banków

Wartość godziwa tych instrumentów finansowych została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych przy założeniu ich wystąpienia w terminach kontraktowych.

Kredyty i pożyczki udzielone Klientom

Wartość godziwa instrumentów tego rodzaju bez określonego harmonogramu spłat, ze względu na ich krótkoterminowy charakter oraz stabilną w czasie politykę Grupy w odniesieniu do tego portfela, jest zbliżona do wartości bilansowej.

Dla zmienne-procentowych produktów leasingowych wartość godziwą oszacowano poprzez skorygowanie wartości bilansowej o zdyskontowane przepływy wynikające z różnicy marż.

Wartość godziwa instrumentów o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu bieżących stóp zero kuponowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

W przypadku kredytów mieszkaniowych, ze względu na ich długoterminowy charakter, do oszacowania przyszłych przepływów finansowych dodatkowo zostały uwzględnione: efekt wcześniejszej spłaty oraz ryzyko płynności w walutach obcych.

Zobowiązania wobec klientów

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów bez terminu wymagalności lub o terminie wymagalności do 30 dni została uznana przez Grupę za zbliżoną do wartości bilansowej.

Wartość godziwa instrumentów o terminie wymagalności ponad 30 dni została wyznaczona poprzez zdyskontowanie bieżącymi stopami (włączając bieżące średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) przyszłych przepływów kapitałowych i odsetkowych (włączając pierwotne średnie marże wg głównych walut i przedziałów czasowych) w terminach kontraktowych.

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji strukturyzowanych dłużnych papierów wartościowych - bankowe papiery wartościowe (BPW), wyceniane są do wartości godziwej zgodnie z opracowanym przez Bank modelem. W modelu tym obliczana jest cena obligacji zerokuponowej, która następnie powiększana jest o cenę opcji stanowiącej podstawę strategii wbudowanej w daną obligację strukturyzowaną.

Wartość godziwą dla pozostałych zobowiązań z tytułu emisji papierów dłużnych wyemitowanych przez Bank (obligacje (BKMO)) oszacowano na podstawie oczekiwanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu bieżących stóp procentowych uwzględniając wysokość marży na ryzyko kredytowe. Bieżący poziom marż został wyznaczony na podstawie ostatnio zawartych transakcji o podobnym ryzyku kredytowym.

Zobowiązania podporządkowane i pożyczki średnioterminowe

Wartość godziwa tego rodzaju instrumentów finansowych została oszacowana na podstawie modelu stosowanego do wyznaczania wartości rynkowej obligacji o zmiennym oprocentowaniu przy bieżącym poziomie stóp rynkowych i historycznej marży na ryzyko kredytowe. Podobnie jak w przypadku portfela kredytowego Bank uwzględnia poziom marży pierwotnej jako składnika kosztu finansowania średnioterminowego pozyskanego w przeszłości w relacji do bieżącego poziomu marż dla podobnych instrumentów, o ile można je wiarygodnie określić. Ze względu na brak płynnego rynku pożyczek średnioterminowych jako punktu odniesienia dla ustalenia obecnego poziomu marż, przyjęto marżę historyczną.

Poniższa tabela przedstawia wyniki opisanych wyżej analiz na dzień 31 marca 2017 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	9	968 741	968 506
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	12	46 992 403	45 437 048

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	16	1 405 179	1 405 824
Zobowiązania wobec klientów	17	56 375 553	56 377 918
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18	821 786	822 956
Zobowiązania podporządkowane		636 241	630 033

(*) - Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy Bank marże na nowych kredytach rosną, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

Modele zastosowane do wyznaczenia wartości godziwej instrumentów finansowych wymienionych w powyższej tabeli nieujmowanych według wartości godziwej w bilansie Grupy, wykorzystują techniki wyceny oparte na parametrach nie pochodzących z rynku. W związku z tym, zaliczane są do trzeciej kategorii wyceny.

Poniższa tabela przedstawia dane wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku (tys. zł):

AKTYWA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	9	1 267 811	1 267 563
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	12	47 020 043	45 238 237

ZOBOWIĄZANIA

	Nota	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	16	1 270 745	1 271 762
Zobowiązania wobec klientów	17	55 875 609	55 876 129
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	18	1 313 836	1 319 294
Zobowiązania podporządkowane		664 004	657 787

8.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2017

	nota	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	10			
- instrumenty pochodne			207 378	39 180
- papiery dłużne		407 033		
- akcje i udziały		206		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	11		201 111	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	13			
- papiery dłużne		15 496 994	999 833	52 976
- akcje, udziały i inne instrumenty finansowe		311		26 279
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	10			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		26 249	175 189	39 367
Instrumenty pochodne zabezpieczające	11		518 866	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2016

	nota	Kwotowania aktywnego ryнку	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA				
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	10			
- instrumenty pochodne			210 466	27 633
- papiery dłużne		314 476		
- akcje i udziały		110		
Instrumenty pochodne zabezpieczające	11		17 934	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	13			
- papiery dłużne		14 368 869	2 669 700	53 688
- akcje i udziały		280	200	24 445
PASYWA				
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	10			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych		106 853	193 716	27 550
Instrumenty pochodne zabezpieczające	11		1 149 653	

Stosując kryterium techniki wyceny Grupa zaklasyfikowała do kategorii 3 następujące instrumenty finansowe:

- opcje na indeksy oraz opcje walutowe; transakcje opcyjne są wyceniane według wartości godziwej z zastosowaniem modeli do wyceny opcji, wycena modelowa uzupełniana jest o wpływ na wartość godziwą szacunkowego parametru ryzyka kredytowego;
- obligacje komunalne; wartość godziwą wylicza się na podstawie zdyskontowanych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem parametru ryzyka kredytowego;
- akcje uprzywilejowane VISA Incorporation w ilości 21 493 szt., sposób oszacowania wartości godziwej uwzględnia wartość pieniądza w czasie, okres konwersji akcji uprzywilejowanych na akcje zwykłe VISA oraz korekty wynikające ze sporów (bieżących lub potencjalnych) których stroną byłaby VISA lub Bank.

W okresie sprawozdawczym Grupa nie dokonywała transferów instrumentów finansowych pomiędzy technikami wyceny do wartości godziwej.

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w I kwartałach 2017 przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Opcje walutowe	Obligacje komunalne	Akcje i udziały
Stan na 1 stycznia 2017	26 199	(26 116)	0	53 688	24 445
Rozliczenie/sprzedaż/zakup	4 609	(4 788)	0	(1 000)	0
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	1 834
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w tym: naliczenie odsetek)	6 033	(6 124)	0	288	0
Stan na 31 marca 2017	36 841	(37 028)	0	52 976	26 279

Dla opcji na indeksy zawieranych na nieaktywnym rynku Grupa zawiera jednocześnie transakcje zamykające back-to-back na rynku międzybankowym, w rezultacie element szacowanego ryzyka kredytowego nie ma wpływu na wynik finansowy.

Oszacowany przez Grupę wpływ korekt z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta nie był znaczący z punktu widzenia poszczególnych transakcji pochodnych zawartych przez Bank. W konsekwencji, Bank nie uznaje wpływu nieobserwowalnych danych wejściowych użytych do wyceny transakcji pochodnych za znaczący i zgodnie z postanowieniami MSSF 13.73 nie klasyfikuje takich transakcji do 3 poziomu hierarchii wartości godziwej.

9. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Poniżej zaprezentowano dane na temat spraw sądowych toczących się z powództwa oraz przeciwko jednostkom Grupy. Odrębną kategorię stanowią postępowania związane z działaniami Urzędu Kontroli Skarbowej, które zostały opisane w **Rozdziale 4., Nota (8)**.

Sprawy sądowe z powództwa Grupy

Wartość przedmiotu sporu spraw sądowych, wg stanu na 31.03.2017, w których spółki Grupy występowały w roli powoda wynosiła 246,1 mln zł.

Sprawy sądowe przeciwko Grupie

Na dzień 31.03.2017 r. najistotniejszymi postępowaniami w grupie spraw sądowych, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, były dwie sprawy z powództwa PCZ S.A. oraz Europejskiej Fundacji Współpracy Polsko - Belgijskiej (EFWP-B) przeciwko Bankowi Millennium S.A., o wartości sporu odpowiednio 150,0 mln PLN wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 29.12.2015 r. do dnia zapłaty oraz 521,9 mln PLN wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 05.04.2016 r. do dnia zapłaty.

Pozew w pierwszej sprawie, z dnia 09.07.2015 r., skierowany został do Sądu Okręgowego we Wrocławiu i doręczony Bankowi 28.12.2015 r. W drugiej sprawie pozew z dnia 23.10.2015 r. powód skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie, pozew doręczono Bankowi w dniu 04.04.2016 r. Podstawą obu dochodzonych roszczeń jest według powodów powstanie szkody w ich majątku, wskutek czynności podejmowanych przez Bank, polegających na błędnej interpretacji Umowy kredytu obrotowego, co spowodowało postawienie kredytu w stan wymagalności. W sprawie z powództwa EFWP-B, powód wniósł o zabezpieczenie powództwa w kwocie 250,0 mln PLN. Przedmiotowy wniosek został przez Sąd Apelacyjny prawomocnie oddalony 5.09.2016 r. Trwa wymiana pism procesowych, sprawa przed pierwszą rozprawą. Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości, nie zgadzając się z zawartymi w pozwie zarzutami. Pozytywne dla Banku rokowania na oddalenie powództwa potwierdza reprezentująca Bank w postępowaniu renomowana kancelaria prawna.

W sprawie z powództwa PCZ Sąd Okręgowy we Wrocławiu (I instancja) w dniu 07.04.2017 wydał korzystny dla Banku wyrok oddalając powództwo, wyrok jest nieprawomocny.

Kolejnym istotnym postępowaniem przeciwko Grupie jest sprawa, o wartości sporu wynoszącej 200,0 mln PLN, z powództwa osoby fizycznej. Na skutek upadłości konsumenckiej Klienta, Bank dokonał blokady jego rachunku, na którym znajdowały się środki w wysokości 1 355,83 PLN. Klient w pozwie domaga się odszkodowania i zadośćuczynienia za bezzasadną, w jego ocenie, blokadę rachunku. Po zakończeniu postępowania upadłościowego Bank udostępnił rachunek Klientowi. Pozew wpłynął do Banku w dniu 21.03.2017 r., sprawa znajduje się na początkowym etapie rozstrzygnięcia. W ocenie Banku szanse powoda na wygraną są znikome.

Łączna wartość przedmiotu sporu dla pozostałych spraw, w których spółki Grupy występowały w roli pozwanego, wg stanu na 31.03.2017 r., wynosiła 224,4 mln PLN (z wyłączeniem opisanych niżej pozwów grupowych). W grupie tej najistotniejszą kategorię stanowią sprawy dotyczące terminowych operacji finansowych (sprawy opcyjne) o łącznej wartości przedmiotu sporu 194,5 mln PLN.

Grupa ocenia, iż ryzyko wystąpienia negatywnych skutków finansowych w przypadku przegranej sporu jest w pełni pokryte wartością utworzonych rezerw na sprawy sporne.

Spory grupowe

W dniu 21.10.2014 r. Bankowi został doręczony pozew grupowy, w którym grupa kredytobiorców Banku reprezentowana przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie dochodzi ustalenia, że Bank ponosi wobec nich odpowiedzialność z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia w związku z umowami o kredyt hipoteczny indeksowany do CHF. Zdaniem członków grupy, Bank miał nienależnie pobierać od nich zawyżone kwoty tytułem spłaty kredytów. Zgodnie z pozwem, zawyżenie tych kwot miało wynikać ze stosowania niedozwolonych postanowień umownych dotyczących indeksacji kredytów do CHF. Według pozwu liczba członków grupy wynosi ok. 2.300, a wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 45,2 mln PLN. Bank nie uznaje roszczeń członków grupy.

W dniu 31.12.2014 r. Bank złożył odpowiedź na pozew. W dniu 04.03.2015 r. nowi członkowie przystąpili do pozwu grupowego, a powód rozszerzył powództwo. Zgodnie z twierdzeniami powoda, po rozszerzeniu liczba członków grupy wynosi ok. 3.400 (łącznie z członkami grupy zgłoszonymi w pozwie), a wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 81,5 mln PLN (uwzględniając wartość zgłoszoną w pozwie). W dniu 14.05.2015 r. przed Sądem Okręgowym w Warszawie odbyła się rozprawa w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego. Postanowieniem z dnia 28.05.2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie odrzucił pozew grupowy stwierdzając, że sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym. W dniu 03.07.2015 r. powód złożył zażalenie na to postanowienie, a Sąd Apelacyjny uwzględnił je odmawiając odrzucenia pozwu. Postanowieniem z dnia 31.03.2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniosek Banku o ustanowienie kaucji na zabezpieczenie kosztów procesu. W dniu 06.04.2016 r. Bank złożył zażalenie na to postanowienie; w dniu 13.07.2016 r. zażalenie Banku w tym przedmiocie zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny.

W dniu 17.02.2016 r. Powód złożył do Sądu Okręgowego pismo z kolejnym rozszerzeniem powództwa o dalszych 1.041 członków grupy. Nowa wartość przedmiotu sporu została określona na ok. 109,8 mln PLN (uwzględniając wartości wskazane w pozwie oraz w piśmie z dnia 04.03.2015 r.). W dniu 02.08.2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził ogłoszenie w prasie o wszczęciu postępowania grupowego. W związku z wnioskiem Banku o uchylenie tego postanowienia, Sąd zawiesił jego wykonanie, zaś w dniu 08.08.2016 r. wydał postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. Postanowienie to zostało zaskarżone przez Bank w dniu 31.08.2016 r. W dniu 16.12.2016 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił postanowienie Sądu Okręgowego o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym i przekazał wniosek o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Na rozprawie w dniu 15.03.2017 r. Sąd Okręgowy wydał postanowienie o rozpoznaniu sprawy w postępowaniu grupowym. Postanowienie to jest nieprawomocne.

W dniu 03.12.2015 r. wpłynął do Banku pozew grupowy, wniesiony przez grupę 454 kredytobiorców reprezentowanych przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Olsztynie, dotyczący ubezpieczenia niskiego wkładu własnego (dalej: UNWW) przy kredytach hipotecznych indeksowanych do CHF. Powodowie żądają zapłaty kwoty 3,5 mln PLN twierdząc że postanowienia umów dotyczące UNWW są niedozwolone a tym samym nieważne. Banku złożył w dniu 03.03.2016 odpowiedź na pozew, w którym zażądał m.in. odrzucenia pozwu. W dniu 13.09.2016 r. odbyła się pierwsza rozprawa, podczas której sąd wydał postanowienie o przyjęciu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym. W dniu 16.02.2017 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił zażalenie Banku. Postanowienie o przyjęciu sprawy do rozpoznania w postępowaniu grupowym jest więc prawomocne.

POZYCJE POZABILANSOWE

w tysiącach zł	31.03.2017	31.12.2016
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	8 209 398	8 202 308
Zobowiązania udzielone:	8 113 749	8 097 700
- finansowe	7 072 176	7 014 009
- gwarancyjne	1 041 573	1 083 691
Zobowiązania otrzymane:	95 649	104 608
- finansowe	14 499	0
- gwarancyjne	81 150	104 608

10. INFORMACJE DODATKOWE

10.1. Dane o aktywach, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

Na dzień 31.03.2017 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. zł):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	130 618
2.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	502
3.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	umowa pożyczki	623 000	625 959
4.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	310 000	311 473
5.	Bony skarbowe TB300817	dostępne do sprzedaży	zabezpieczenie zobowiązania do zapłaty składki BFG - Fundusz Gwarancyjny	4 500	4 472
6.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
7.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	4 613	4 613
8.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	489 903	489 903
RAZEM				1 562 616	1 567 639

Na dzień 31.12.2016 r. następujące aktywa Banku stanowiły zabezpieczenie zobowiązań (w tys. zł):

Lp.	Rodzaj aktywa	Portfel	Zabezpieczane zobowiązanie	Wartość nominalna aktywa	Wartość bilansowa aktywa
1.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	kredyt lombardowy udzielany Bankowi przez NBP	130 000	131 180
2.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	wstępny depozyt zabezpieczający transakcje na kontraktach terminowych na obligacje	500	505
3.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	umowa pożyczki	623 000	628 657
4.	Obligacje skarbowe WZ0118	dostępne do sprzedaży	Zabezpieczenie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	310 000	312 815
5.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Terminowych	100	100
6.	Środki pieniężne	należności	wpłata na Fundusz Zabezpieczający OTC - KDPW_CCP	4 117	4 117
7.	Depozyty złożone	lokaty w bankach	rozliczenie z tytułu zawartych transakcji	1 071 202	1 071 202
RAZEM				2 138 919	2 148 576

10.2. Dywidenda za rok 2016

W dniu 6 grudnia 2016 roku KNF wydała stanowisko w sprawie polityki dywidendowej banków (i innych podmiotów) w roku 2017. Opierając się na niniejszej rekomendacji, Zarząd Banku przedstawił na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycję zatrzymania całego zysku netto wypracowanego w roku 2016 r. w kapitałach własnych Banku, a Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 31 marca 2017 r., dokonało podziału zysku wypracowanego w 2016 roku w taki sposób, że zysk ten został zatrzymany w Banku poprzez przeznaczenie go w całości na kapitał rezerwowy.

10.3. Zysk na akcję

Zysk na jedną akcję za I kwartał roku 2017 (oraz rozwodniony zysk na akcję), wyliczony na bazie skonsolidowanej wynosi 0,12 zł.

10.4. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA jednostki dominującej Grupy - Banku Millennium S.A.

Informacja na temat akcjonariuszy, zawarta w poniższej tabeli, podana została na podstawie danych zebranych w związku z rejestracją akcjonariuszy uprawnionych do wzięcia udziału w Walnym Zgromadzeniu Banku zwołanym na dzień 31 marca 2017 roku.

Dane na dzień przekazania raportu Grupy za I kwartał 2017

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	115 000 000	9,48	115 000 000	9,48
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	65 984 000	5,44	65 984 000	5,44

Skład akcjonariatu Banku - zgodnie z treścią raportu Grupy za rok 2016

Akcjonariusz	Ilość akcji	% udział w kapitale zakładowym	Ilość głosów	% udział w głosach na WZA
Banco Comercial Portugues S.A.	607 771 505	50,10	607 771 505	50,10
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	120 634 080	9,94	120 634 080	9,94
AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA BZ WBK	66 136 567	5,45	66 136 567	5,45

10.5. Informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu lub gwarancji

W I kwartale 2017 r. Grupa nie udzieliła żadnemu z Klientów gwarancji lub poręczeń, w wyniku czego łączna wartość zaangażowania Grupy z tego tytułu wobec Klienta na dzień 31 marca 2017 r. przekraczała by 10% wartości kapitałów własnych Grupy na dzień bilansowy.

10.6. Sezonowość i cykliczność działań

W działalności Grupy nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

10.7. Pozostałe informacje dodatkowe i wydarzenia po dacie bilansu

Na dzień 31.03.2017 r. Grupa nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem Grupa nie dokonywała:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

Pomiędzy datą, na którą sporządzono niniejszy raport a datą jego publikacji, nie wystąpiły inne zdarzenia mogące wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Grupy.

II. SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE BANKU MILLENNIUM S.A. ZA OKRES 3 MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 MARCA 2017 R.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp i Zasady rachunkowości	58
2. Jednostkowe dane finansowe (Bank)	60
3. Informacje uzupełniające do jednostkowych danych finansowych	67
4. Zestawienie transakcji z podmiotami powiązanymi	71
5. Wartość godziwa	74
5.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej	74
5.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej	75
6. Informacje dodatkowe	76
6.1. Emisje, wykup lub spłaty instrumentów dłużnych lub kapitałowych	76
6.2. Zobowiązania pozabilansowe	76

1. WSTĘP I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Niniejsze skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku Millennium S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) MSR 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” przyjętym do stosowania w Unii Europejskiej. Skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe nie zawiera wszystkich informacji, które są prezentowane w pełnym sprawozdaniu finansowym, w związku z powyższym niniejsze skrócone śródroczne sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z jednostkowym sprawozdaniem finansowym Banku Millennium S.A. za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

Przyjęte w niniejszym sprawozdaniu zasady rachunkowości są zgodne z zasadami stosowanymi przy opracowaniu sprawozdania finansowego Banku Millennium S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku, z uwzględnieniem szczególnych wymogów MSR 34.

W związku z nowelizacją ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (BFG) dokonaną w 2016 roku zmieniony został cykl naliczania i odprowadzania opłaty na fundusz restrukturyzacyjny Banków (dawniej opłata ostrożnościowa) z kwartalnego na roczny (cykl naliczania składek na fundusz gwarancyjny banków został utrzymany na poziomie kwartalnym). Dodatkowo zmieniona została metodologia naliczania obydwu składek, których ostateczną wysokość w roku 2017 wylicza i podaje do wiadomości poszczególnych banków BFG. W konsekwencji, zgodnie z wymogami KIMSF 21, koszty opłaty na fundusz restrukturyzacyjny Bank rozpoznał jednorazowo, na bazie estymacji w momencie powstania zobowiązania do zapłaty, to jest na dzień 1 stycznia 2017 r. (ostateczna wartość składki powinna zostać przekazana przez BFG Bankowi do dnia 1 maja br. i wtedy zostanie dokonana ewentualna korekta rozpoznawanych do tego momentu na bazie szacunków kosztów).

Poniższa tabela przedstawia koszty BFG rozpoznane w I kwartale roku 2017 i w okresie porównawczym (dane w milionach złotych)

	I kwartał 2017	I kwartał 2016
Opłata na fundusz gwarancyjny	13,2	15,3
Opłata na fundusz restrukturyzacji (uprzednio ostrożnościowa)	43,9	7,3

Należy podkreślić, iż w roku 2017 z punktu widzenia podatkowego, obie składki nie stanowią kosztów uzyskania przychodu, podczas gdy w poprzednim roku składka na fundusz gwarancyjny była uznawana jako koszt uzyskania przychodu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259, z późn. zm.) Bank jest zobowiązany do opublikowania danych finansowych za okres trzech miesięcy kończący się 31 marca 2017 r.

Skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało:

- sporządzone w oparciu o założenie kontynuowania przez Bank działalności gospodarczej w nie zmniejszonym istotnie zakresie, w okresie nie krótszym niż rok od dnia bilansowego,
- przygotowane w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Poza jednostkowymi danymi finansowymi w skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym dodatkowo zaprezentowano te informacje i dane, które są istotne dla właściwej oceny sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego Banku, a które nie zostały zamieszczone w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku. Pozostałe informacje i objaśnienia przedstawione w skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres trzech miesięcy zakończony 31 marca 2017 roku zawierają wszystkie istotne informacje stanowiące jednocześnie dane objaśniające do sprawozdania Banku.

Niniejsze skrócone śródroczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 24 kwietnia 2017 r.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (dalej: RMSR) wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej - MSSF 9: „Instrumenty finansowe”, obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpi istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016r. przyjęła Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9: Instrumenty finansowe (MSSF 9) w wersji opublikowanej przez RMSR 24 lipca 2014r.

MSSF 9 wprowadza nowe standardy w procesie szacowania utraty wartości aktywów finansowych. Nowy model oparty jest na koncepcji „straty oczekiwanej” szacowanej z wykorzystaniem prognoz na przyszłość oraz wprowadza zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Bank w marcu 2016 r. uruchomił projekt wdrożenia MSSF 9, angażujący aktywnie różne jednostki organizacyjne odpowiedzialne za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzenie ryzykiem, jak również departamenty biznesowe i informatyczne i konsultantów zewnętrznych.

Prace w ramach projektu zostały zaplanowane w dwóch etapach:

- Analiza luki - etap I
- Implementacja koncepcji MSSF 9 w Banku - etap II

Aktualnie Bank jest na etapie projektowania i testowania niezbędnych rozwiązań dla poszczególnych wymogów, w oparciu o wyniki przeprowadzonej analizy luki oraz zdefiniowane założenia metodologiczne. Bank planuje zakończenie prac projektowych w II kwartale 2017 r.

Bardziej szczegółowe informacje na temat wdrożenia MSSF9 zostały zaprezentowane w Sprawozdaniach Finansowych za rok 2016.

2. JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE (BANK)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

w tysiącach zł	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016
Przychody z tytułu odsetek	550 400	532 900
Koszty z tytułu odsetek	(181 897)	(205 970)
Wynik z tytułu odsetek	368 503	326 930
Przychody z tytułu prowizji	161 810	144 149
Koszty z tytułu opłat i prowizji	(22 891)	(20 517)
Wynik z tytułu prowizji	138 919	123 632
Przychody z tytułu dywidend	72 286	11 716
Wynik z inwestycyjnych aktywów finansowych	332	17 097
Wynik z instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	52 294	43 667
Pozostałe przychody operacyjne	18 828	6 307
Przychody operacyjne	651 162	529 349
Koszty działania	(242 824)	(244 450)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	(53 578)	(38 090)
Koszty z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	(230)	(970)
Amortyzacja	(12 441)	(12 786)
Pozostałe koszty operacyjne	(53 044)	(17 339)
Koszty operacyjne	(362 117)	(313 635)
Wynik na działalności operacyjnej	289 045	215 714
Podatek bankowy	(47 230)	(32 289)
Wynik finansowy przed opodatkowaniem podatkiem dochodowym	241 815	183 425
Podatek dochodowy	(54 608)	(47 956)
Wynik finansowy po opodatkowaniu	187 207	135 469
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	1 213 116 777	1 213 116 777
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	0,15	0,11

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

w tysiącach zł	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016
Wynik finansowy po opodatkowaniu	187 207	135 469
Inne składniki całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	76 295	85 594
Efekt wyceny papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	39 318	22 855
Efekt wyceny papierów kapitałowych z portfela "dostępne do sprzedaży"	1 834	345
Rachunkowość zabezpieczeń	35 143	62 394
Inne składniki całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Zyski (straty) aktuarialne	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów przed opodatkowaniem, razem	76 295	85 594
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	(14 496)	(16 263)
Podatek dochodowy dotyczący składników całkowitych dochodów, które nie będą przeklasyfikowane na zyski lub straty	0	0
Inne składniki całkowitych dochodów po opodatkowaniu	61 799	69 331
Całkowite dochody za okres sprawozdawczy	249 006	204 800

BILANS

AKTYWA

w tysiącach zł	31.03.2017	31.12.2016
Kasa, środki w banku centralnym	1 828 486	1 778 768
Lokaty oraz kredyty i pożyczki udzielone bankom i innym instytucjom monetarnym	968 707	1 267 805
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	664 264	564 585
Instrumenty pochodne zabezpieczające	201 111	17 934
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	46 558 045	46 593 429
Inwestycyjne aktywa finansowe	16 578 125	17 118 811
- dostępne do sprzedaży	16 578 125	17 118 811
- utrzymywane do terminu zapadalności	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	83 358	212 368
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (kredyty i pożyczki)	128 263	90 520
Rzeczowe aktywa trwałe	152 325	159 742
Wartości niematerialne	49 788	53 195
Aktywa trwałe do zbycia	0	0
Należność od Urzędu Skarbowego z tytułu podatku bieżącego	0	5 370
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	189 988	190 641
Pozostałe aktywa	569 928	341 433
Aktywa razem	67 972 388	68 394 601

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY

<i>w tysiącach zł</i>	31.03.2017	31.12.2016
ZOBOWIĄZANIA		
Zobowiązania wobec banków i innych instytucji monetarnych	1 405 179	1 270 745
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu) oraz korekta z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	251 237	339 018
Instrumenty pochodne zabezpieczające	518 866	1 149 654
Zobowiązania wobec klientów	56 491 159	55 988 198
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	588 792	1 113 223
Rezerwy	45 740	48 621
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	0	0
Bieżące zobowiązania podatkowe	23 377	9 964
Pozostałe zobowiązania	1 021 287	1 069 670
Zobowiązania podporządkowane	636 241	664 004
Zobowiązania razem	60 981 878	61 653 097
KAPITAŁ WŁASNY		
Kapitał zakładowy	1 213 117	1 213 117
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	1 147 241	1 147 241
Kapitał z aktualizacji wyceny	(123 377)	(185 176)
Zyski zatrzymane	4 753 529	4 566 322
Kapitał własny razem	6 990 510	6 741 504
Zobowiązania i kapitał własny razem	67 972 388	68 394 601
Wartość księgową	6 990 510	6 741 504
Liczba akcji	1 213 116 777	1 213 116 777
Wartość księgową na jedną akcję (w zł)	5,76	5,56

ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

01.01.2017 - 31.03.2017, w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 741 504	1 213 117	1 147 241	(185 176)	652 651	3 913 671
Całkowite dochody za I kwartał 2017 (netto)	249 006	0	0	61 799	187 207	0
wynik finansowy	187 207	0	0	0	187 207	0
wycena papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	31 847	0	0	31 847	0	0
wycena papierów kapitałowych z portfela "dostępne do sprzedaży"	1 486	0	0	1 486	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	28 466	0	0	28 466	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(652 651)	652 651
Kapitał własny na koniec okresu	6 990 510	1 213 117	1 147 241	(123 377)	187 207	4 566 322

01.01.2016 - 31.12.2016, w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 292 081	1 213 117	1 147 241	18 052	814 157	3 099 514
Całkowite dochody za rok 2016 (netto)	449 423	0	0	(203 228)	652 651	0
wynik finansowy	652 651	0	0	0	652 651	0
wycena papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	(68 981)	0	0	(68 981)	0	0
wycena papierów kapitałowych z portfela "dostępne do sprzedaży"	(171 292)	0	0	(171 292)	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	35 866	0	0	35 866	0	0
zyski straty aktuarialne	1 179	0	0	1 179	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(814 157)	814 157
Kapitał własny na koniec okresu	6 741 504	1 213 117	1 147 241	(185 176)	652 651	3 913 671

01.01.2016 - 31.03.2016, w tysiącach zł	Razem kapitał własny	Kapitał zakładowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej wart. nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	
					wynik niepodzielony	pozostałe kapitały
Kapitał własny na początek okresu	6 292 081	1 213 117	1 147 241	18 052	814 157	3 099 514
Całkowite dochody za I kwartał 2016 (netto)	204 800	0	0	69 331	135 469	0
wynik finansowy	135 469	0	0	0	135 469	0
wycena papierów dłużnych z portfela "dostępne do sprzedaży"	18 513	0	0	18 513	0	0
wycena papierów kapitałowych z portfela "dostępne do sprzedaży"	279	0	0	279	0	0
rachunkowość zabezpieczeń	50 539	0	0	50 539	0	0
Transfer między pozycjami kapitału	0	0	0	0	(814 157)	814 157
Kapitał własny na koniec okresu	6 496 881	1 213 117	1 147 241	87 383	135 469	3 913 671

PRZEPIŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

w tysiącach zł	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016
Zysk (strata) po opodatkowaniu	187 207	135 469
Korekty razem:	30 555	(734 057)
Zysk/ strata z akcji (udziałów) w podmiotach podporządkowanych	0	0
Amortyzacja	12 441	12 786
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	(71 110)	(8 116)
Przychody z tytułu dywidend	(72 286)	(11 716)
Rezerwy	(2 881)	10 357
Wynik na sprzedaży i likwidacji składników działalności inwestycyjnej	(7 264)	(18 413)
Zmiana stanu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	(227 966)	70 064
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom	612 150	456 734
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom	35 384	364 872
Zmiana stanu należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (kredyty i pożyczki)	(37 743)	(216 140)
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	(718 569)	(327 975)
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	175 311	(166 465)
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	502 961	(765 489)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	(24 578)	12 894
Zmiana stanu rozrachunków z tytułu podatku dochodowego	62 605	42 680
Podatek dochodowy zapłacony	(52 295)	(42 454)
Zmiana stanu pozostałych aktywów i pasywów	(159 248)	(142 205)
Pozostałe pozycje	3 643	(5 471)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	217 762	(598 588)

B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

w tysiącach zł	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016
Wpływy z działalności inwestycyjnej	87 441	13 768
Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	8 155	2 052
Zbycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	7 000	0
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	0	0
Pozostałe wpływy inwestycyjne	72 286	11 716
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	(1 864 713)	(2 241 200)
Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz składników rzeczowego majątku trwałego	(3 525)	(2 612)
Nabycie akcji i udziałów w podmiotach podporządkowanych	(1 000)	0
Zmiana stanu inwestycyjnych aktywów finansowych	(1 860 188)	(2 238 588)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	0	0
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 777 272)	(2 227 432)

C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

w tysiącach zł	1.01.2017 - 31.03.2017	1.01.2016 - 31.03.2016
Wpływy z działalności finansowej	0	220 520
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0	220 520
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wpływy z emisji akcji własnych oraz dopłat do kapitału	0	0
Pozostałe wpływy finansowe	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej	(500 331)	(871)
Splata kredytów długoterminowych	0	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	(499 853)	(147)
Zmniejszenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Wydatki z tytułu kosztów emisji	0	0
Umorzenie akcji	0	0
Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli	0	0
Pozostałe wydatki finansowe	(478)	(724)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(500 331)	219 649

D. Zmiana stanu środków pieniężnych netto (A + B + C)	(2 059 841)	(2 606 371)
E. Środki pieniężne na początek okresu sprawozdawczego	5 381 982	6 851 154
F. Środki pieniężne na koniec okresu sprawozdawczego (D + E)	3 322 141	4 244 783

3. INFORMACJE UZUPEŁNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWYCH DANYCH FINANSOWYCH

Na dzień 31.03.2017 r. Bank nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych, a w okresie objętym skróconym sprawozdaniem Bank nie dokonywał:

- istotnych odpisów aktualizujących wartość zapasów,
- istotnych transakcji nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych,
- korekty błędów poprzednich okresów,
- istotnych zmian sposobu ustalania wartości godziwej dla instrumentów finansowych wycenianych wg tej wartości,
- zmiany klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania,
- zmiany sposobu ustalania wartości szacunkowych, które wywierałyby istotny wpływ na bieżący okres śródroczny.

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Pomiędzy datą, na którą sporządzono niniejszy raport a datą jego publikacji, nie wystąpiły inne zdarzenia mogące istotnie wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe Banku.

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek

	01.01.2017 - 31.03.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Stan na początek okresu	1 235 790	1 325 089
Zmiana w wartości rezerw:	44 679	(89 299)
Odpisy dokonane w okresie	176 145	486 922
Wartości spisane w ciężar odpisów	(5 008)	(35 029)
Odwrócenie odpisów w okresie	(120 439)	(256 188)
Zmniejszenie odpisów w związku ze sprzedażą wierzytelności	0	(283 375)
Zmiana z tytułu różnic kursowych	(6 019)	5 540
Inne	0	(7 169)
Stan na koniec okresu	1 280 469	1 235 790

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wybranych składników aktywów

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	inwestycje w jednostki podporządkowane	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	inne aktywa
Stan na 01.01.2017	7 142	7 600	9 787	0	7 105
- Utworzenie odpisów	0	0	358	0	967
- Odwrócenie odpisów	(29)	0	(710)	0	(737)
- Wykorzystanie	0	0	0	0	(197)
- Sprzedaż aktywów	0	0	0	0	0
- Inne zmiany	0	0	0	0	0
Stan na 31.03.2017	7 113	7 600	9 435	0	7 138

Odpisy aktualizujące:	inwestycyjne papiery wartościowe	inwestycje w jednostki podporządkowane	rzeczowe aktywa trwałe	wartości niematerialne	inne aktywa
Stan na 01.01.2016	44	6 224	17 698	0	4 788
- Utworzenie odpisów	0	1 376	1 054	0	4 511
- Odwrócenie odpisów	(62)	0	(8 300)	0	(1 121)
- Wykorzystanie	(9)	0	0	0	(1 073)
- Sprzedaż aktywów	0	0	(665)	0	0
- Inne zmiany	7 169	0	0	0	0
Stan na 31.12.2016	7 142	7 600	9 787	0	7 105

Koszty z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

	01.01.2017 - 31.03.2017	01.01.2016 - 31.03.2016
Z tytułu odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(55 598)	(39 017)
- Utworzenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	(176 145)	(161 710)
- Odwrócenie odpisów dla kredytów i pożyczek udzielonych klientom	120 439	105 400
- Kwoty odzyskane z tytułu kredytów uprzednio spisanych w ciężar rezerw	108	11 511
- Wynik ze sprzedaży wierzytelności	0	5 782
Z tytułu odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	30	7
- Utworzenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	0	0
- Odwrócenie odpisów dla inwestycyjnych papierów wartościowych	30	7
Z tytułu odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
- Utworzenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
- Odwrócenie odpisów dla inwestycji w jednostki podporządkowane	0	0
Z tytułu odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	1 990	920
- Utworzenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	(9 215)	(2 402)
- Odwrócenie odpisów dla zobowiązań pozabilansowych	11 205	3 322
Razem:	(53 578)	(38 090)

Utworzenie, zwiększenie, wykorzystanie i rozwiązanie rezerw

	01.01.2017 - 31.03.2017	01.01.2016 - 31.12.2016
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	24 633	14 239
Utworzenie rezerw	9 215	15 279
Rozwiązanie rezerw	(11 205)	(4 804)
Różnice kursowe	(50)	(81)
Stan na koniec okresu	22 593	24 633
Rezerwy na roszczenia sporne		
Stan na początek okresu	23 988	16 028
Utworzenie rezerw	2 054	37 073
Rozwiązanie rezerw	(35)	(5 579)
Wykorzystanie rezerw w ciągu okresu	(2 860)	(25 973)
Inne / reklasyfikacja	0	2 439
Stan na koniec okresu	23 147	23 988
Razem:	45 740	48 621

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	31.03.2017		31.12.2016			
	Aktywo z tytułu odroczonego podatku	Rezerwa na odroczone podatki dochodowy	Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	Aktywo z tytułu odroczonego podatku		Rezerwa na odroczone podatki dochodowy
Różnica pomiędzy amortyzacją podatkową a bilansową	3 445	0	3 445	3 365	0	3 365
Wycena bilansowa instrumentów finansowych	142 026	(168 514)	(26 488)	293 434	(320 892)	(27 458)
Niezrealizowane należności/ zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	15 984	(26 148)	(10 164)	20 583	(33 779)	(13 196)
Odsetki do zapłacenia/otrzymania od lokat i papierów wartościowych	20 210	(38 146)	(17 936)	20 249	(38 863)	(18 614)
Odsetki i dyskonto od kredytów i wierzytelności	0	(24 593)	(24 593)	0	(24 046)	(24 046)
Przychody i koszty rozliczane wg efektywnej stopy procentowej	84 296	0	84 296	82 195	(1)	82 194
Rezerwy na kredyty stanowiące różnice przejściowe	123 478	0	123 478	119 270	0	119 270
Świadczenia pracownicze	12 881	0	12 881	12 787	0	12 787
Rezerwy na koszty	15 505	0	15 505	10 802	0	10 802
Wycena aktywów inwestycyjnych oraz wyceny z rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych oraz zyski/straty aktuarialne odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny	28 940	0	28 940	43 436	0	43 436
Pozostałe	1 861	(1 237)	624	3 360	(1 259)	2 101
Aktywo z tytułu odroczonego podatku, netto	448 626	(258 638)	189 988	609 481	(418 840)	190 641

4. ZESTAWIENIE TRANSAKcji Z PODMIOTAMI POWIĄZANymi

Wszelkie transakcje dokonane z podmiotami Grupy w okresie 1.01-31.03.2017 wynikały z bieżącej działalności. Poniżej przedstawione zostały najistotniejsze kwoty transakcji wewnątrzgrupowych zawartych z następującymi podmiotami:

- MILLENNIUM LEASING Sp. z o.o.,
- MILLENNIUM DOM MAKLERSKI S.A.,
- MILLENNIUM TFI S.A.,
- MB FINANCE AB,
- MILLENNIUM SERVICE Sp. z o.o.,
- MILLENNIUM TELECOMMUNICATION SERVICES,
- MILLENNIUM GOODIE Sp. z o.o.

oraz kwoty transakcji z grupą podmiotu dominującego w stosunku do Banku - Banco Comercial Portugues (transakcje te wynikają w głównej mierze z działalności o charakterze bankowym).

Poza transakcjami opisanymi w niniejszym rozdziale, we wskazanym okresie ani Bank Millennium S.A., ani jednostki zależne Banku Millennium S.A. nie dokonały innych transakcji z podmiotami powiązanymi, które pojedynczo lub łącznie były istotne i zostały zawarte na warunkach istotnie odbiegających od warunków rynkowych.

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2017

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	742	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 747 712	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	83 358	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	2	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	299 459	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	0	121	118 334
Zobowiązania wobec klientów	232 649	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	480	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	368	0	0
Zobowiązania podporządkowane	636 241	0	0
Pozostałe zobowiązania	83 319	0	32
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	75 353	0	0

Aktywa i pasywa z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2016

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
AKTYWA			
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom - rachunki i depozyty	0	625	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	4 706 329	0	0
Inwestycje w jednostki podporządkowane	223 130	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	133	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Pozostałe aktywa	138 531	0	0
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania wobec banków	0	913	123 466
Zobowiązania wobec klientów	229 544	0	0
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 132	0	0
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)	3	109	0
Zobowiązania podporządkowane	664 004	0	0
Pozostałe zobowiązania	89 544	0	0
- w tym zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	78 910	0	0

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązаныmi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2017

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
PRZYCHODY Z TYTUŁU:			
Odsetek	21 747	3	0
Prowizji	13 358	33	0
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	0	13	0
Dywidend	72 001	0	0
Pozostałe operacyjne netto	1 063	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:			
Odsetek	3 572	0	(74)
Prowizji	7	0	0
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	496	0	0
Pozostałe operacyjne netto	0	5	0
Działania	21 432	0	98

Przychody i koszty z tytułu transakcji z podmiotami powiązanymi (tys. zł) za okres 1.01-31.03.2016

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
PRZYCHODY Z TYTUŁU:			
Odsetek	21 191	1	0
Prowizji	11 850	34	0
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	105	0	0
Dywidend	11 716	0	0
Pozostałe operacyjne netto	734	0	0
KOSZTY Z TYTUŁU:			
Odsetek	3 982	202	(74)
Prowizji	25	0	0
Instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej	0	2	0
Pozostałe operacyjne netto	0	18	0
Działania	23 465	0	408

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.03.2017

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	36 524	102 173	0
- udzielone	34 058	100 345	0
- otrzymane	2 466	1 828	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	52 857	11 388	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi (tys. zł) wg stanu na 31.12.2016

	Z jednostkami zależnymi	Z podmiotem dominującym	Z innymi jednostkami z grupy podmiotu dominującego
Zobowiązania warunkowe	39 062	102 183	0
- udzielone	36 622	100 345	0
- otrzymane	2 440	1 838	0
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	54 066	99 891	0

5. WARTOŚĆ GODZIWA

Metodologia stosowana w Banku do wyceny aktywów i zobowiązań według wartości godziwej została szczegółowo opisana w Rozdziale 8. Skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. za okres 3 miesięcy zakończony 31 marca 2017 r.

Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe dla Banku Millennium S.A.

5.1. Instrumenty finansowe nie ujmowane w bilansie według wartości godziwej

AKTYWA

31.03.2017	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	968 707	968 472
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	46 558 045	45 001 404

ZOBOWIĄZANIA

31.03.2017	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	1 405 179	1 405 824
Zobowiązania wobec klientów	56 491 159	56 493 524
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	588 792	588 568
Zobowiązania podporządkowane	636 241	630 033

* Negatywny efekt wyceny portfela kredytowego do wartości godziwej jest w głównej mierze spowodowany wzrostem marż kredytowych. Stosowana przez Bank metodologia wyceny portfela kredytowego zakłada, że bieżące marże w najlepszy sposób odzwierciedlają istniejące warunki rynkowe i sytuację ekonomiczną. Analogiczna zasada jest szeroko stosowana do wyceny nie notowanych na aktywnych rynkach papierów dłużnych. W efekcie, paradoksalnie zawsze, kiedy Bank podnosi marże, spada wartość godziwa „starego” portfela kredytowego.

AKTYWA

31.12.2016	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	1 267 805	1 267 557
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	46 593 429	44 810 792

ZOBOWIĄZANIA

31.12.2016	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Zobowiązania wobec banków	1 270 745	1 271 762
Zobowiązania wobec klientów	55 988 198	55 988 718
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 113 223	1 117 989
Zobowiązania podporządkowane	664 004	657 787

5.2. Instrumenty finansowe ujmowane w bilansie według wartości godziwej

Poniższa tabela przedstawia wartości bilansowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej usystematyzowane według zastosowanej techniki określania wartości godziwej:

Dane w tys. zł, stan na 31.03.2017

	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA			
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)			
- instrumenty pochodne		207 376	39 180
- papiery dłużne	407 027		
Instrumenty pochodne zabezpieczające		201 111	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			
- papiery dłużne	15 480 880	999 833	52 976
- akcje, udziały i inne instrumenty finansowe			26 279
PASYWA			
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	26 249	175 557	39 367
Instrumenty pochodne zabezpieczające		518 866	

Dane w tys. zł, stan na 31.12.2016

	Kwotowania aktywnego rynku	Techniki wyceny w oparciu o parametry pochodzące z rynku	Techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku
AKTYWA			
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)			
- instrumenty pochodne		210 597	27 633
- papiery dłużne	314 466		
Instrumenty pochodne zabezpieczające		17 934	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			
- papiery dłużne	14 352 812	2 669 700	53 689
- akcje i udziały			24 445
PASYWA			
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez Rachunek zysków i strat (przeznaczone do obrotu)			
- instrumenty pochodne oraz zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych	106 853	193 720	27 550
Instrumenty pochodne zabezpieczające		1 149 653	

Zmiany stanu wartości godziwych instrumentów wycenianych w oparciu o techniki wyceny z wykorzystaniem istotnych parametrów nie pochodzących z rynku w I kwartałach 2017 przedstawia poniższa tabela (w tys. zł):

	Opcje na indeksy	Opcje wbudowane w emitowane papiery dłużne i depozyty	Opcje walutowe	Obligacje komunalne	Akcje i udziały
Stan na 1 stycznia 2017	26 199	(26 116)	0	53 688	24 445
Rozliczenie/sprzedaż/zakup	4 609	(4 788)	0	(1 000)	0
Zmiana wyceny ujęta w kapitale własnym	0	0	0	0	1 834
Zmiana wyceny ujęta w Rachunku zysków i strat (w tym: naliczenie odsetek)	6 033	(6 124)	0	288	0
Stan na 31 marca 2017	36 841	(37 028)	0	52 976	26 279

6. INFORMACJE DODATKOWE

6.1. Emisje, wykup lub spłaty instrumentów dłużnych lub kapitałowych

W trakcie 3 miesięcy zakończonych 31 marca 2017 roku zobowiązania Banku z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych uległy zmniejszeniu o ok. 524,4 mln PLN, co było spowodowane głównie tym, iż Bank w analizowanym okresie dokonał wykupu (zgodnego z kontraktowym terminem zapadalności) obligacji BKMO serii C, o wartości nominalnej 500 mln PLN, oraz zmianą stanu bankowych papierów wartościowych (BPW). Bank utrzymywał w ciągu tego okresu praktycznie niezmienny poziom pozostałych obligacji zmiennoprocentowych (niezabezpieczonych), wyemitowanych w ramach realizowanego Drugiego Programu Emisji Obligacji, zainicjowanego w roku 2012, o łącznej wartości nominalnej Programu nie przekraczającej 2 000 mln zł (lub równowartości tej kwoty w EUR, USD, CHF).

6.2. Zobowiązania pozabilansowe

Na dzień 31 marca 2017 i 31 grudnia 2016 struktura zobowiązań pozabilansowych przedstawiała się następująco:

w tysiącach zł	31.03.2017	31.12.2016
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	8 245 921	8 241 371
Zobowiązania udzielone:	8 147 807	8 134 323
- finansowe	7 083 248	7 014 153
- gwarancyjne	1 064 559	1 120 170
Zobowiązania otrzymane:	98 114	107 048
- finansowe	14 499	0
- gwarancyjne	83 615	107 048